

Vil vekke psykologene

Per Olav Solberg
redaksjonssjef

Fartein Rudjord

Tommy Sotkajærv er bekymret for lavt engasjement blant medlemmene i Norsk psykologforening. – Lite involvering fra grasrota er et demokratisk problem jeg ønsker å gjøre noe med.

– Hvorfor har du lyst å bli president i Norsk psykologforening?

– Da Tor Levin Hofgaard trakk seg som kandidat, begynte folk i lokallaget i Akershus å spørre om ikke jeg ville stille, både på grunn av engasjementet mitt og perspektivene jeg har på psykisk helse. Så tenkte jeg: Hvorfor ikke? Etter en lang prat med styret i lokallaget fant jeg ut at dette var noe jeg virkelig hadde lyst til.

– Håkon Skard har frontet neglisjeringen av spesialisthelsetjenesten i sitt kandidatur som president. Hva vil bli din(e) fanesak(er)?

– Jeg er opptatt av hva en president skal være. Det er ikke min rolle å ordne opp i spesialisthelsetjenesten alene, men å representere alle medlemmene i foreningen sammen med de andre ansatte i fagforeningsapparatet. Jeg skal representere de som jobber i kommunen, i spesialisthelsetjenesten, de som arbeider privat, studentene og universitetene, for å nevne noen grupper. Jeg tenker at presidentvalget først og fremst handler om å velge en person, ikke en sak. Det betyr ikke at jeg ikke er opptatt av spesialisthelsetjenesten og de som jobber der. Jeg forstår misnøyen blant medlemmene.

– Kan du utype det?

– Jeg synes hovedsatsingsområdet til foreningen tar for mye plass. Derfor ønsker jeg å organisere foreningen på en annen måte, som jeg skriver om i kronikken. Hovedsatsingsområdet har handlet mye om de områdene vi skal inn i, om de samfunnsoppgavene vi skal løse, og ikke om utfordringer vi har her og nå. Det har vært for lite fokus på de tjenestene vi har, og hvor de fleste medlemmene jobber. Folk føler seg oversett når det brenner i spesialisthelsetjenesten, og når det ikke oppleves som at dette er et sentralt tema i medlemsorganisasjonen. Jeg vil at Psykologforeningen skal tenke todelt: ha et utviklingsområde som peker framover, og et fokusområde som er her-og-nå, der for eksempel utfordringer i spesialisthelsetjenesten prioriteres.

– Hva er hovedutfordringen i spesialisthelsetjenesten etter din mening?

– Det stilles stadig høyere krav til behandlerne. Pakkeforløp, lovnader om raskere og mer effektiv behandling kombinert med den stadige underbudsjetteringen av psykisk helse og rus, presser flere pasienter inn i forløp. Men antallet psykologer som skal behandle har ikke økt. Man må huske at det er stor variasjon i tiden en behandling tar, fordi hvert forløp er unikt. Vi kan ikke standardisere oss vekk fra den sannheten. Pakkeforløpene begrenser i prinsippet ikke lengde på terapi, men hva kan man gjøre når man skal ta unna flere og flere pasienter og det begynner å hope seg opp? Det blir press om å skrive ut pasienter raskt, selv om pasientene og behandlingen blir skadelidende. Det er da de store indre konfliktene oppstår. Vi blir presset på vår faglige integritet. Jeg er ikke uenig i at vi skal jobbe effektivt og smart, men likevel er det altfor lite ressurser i forhold til oppgavene vi skal utføre.

– Du er kommunepsykolog til daglig. Fra utsiden er det lett å tenke at du vil bli president for forebygging og tidlig innsats, mens Skard vil bli president for spesialisthelsetjenesten. Hva tenker du?

– Jeg jobber i kommunehelsetjenesten nå, men jeg har bred erfaring fra hele psykisk helsefeltet. Jeg tror styrken min er at jeg nettopp har vært innom mange steder, fra DPS i Finnmark til kommunepsykolog i Røyken i Akershus. Jeg ser hvordan alt henger sammen med alt. Et eksempel: Jeg jobbet i en periode som kommunepsykolog i Lørenskog kommune. Jeg søkte meg dit blant annet fordi de hadde fått til gode tilbud i kommunen som reduserte inntakstrykket på BUP. Dette var interessant. Vi kan ikke sette ting opp mot hverandre: spesialisthelsetjeneste vs. kommune. Eller behandling vs. forebygging/helsefremming. En god balanse mellom tjenestene er poenget og noe jeg brenner sterkt for.

– Du og ditt lokallag har foreslått klimapsykologi som nytt hovedsatsingsområde. Hvorfor? Og hvordan skal det sette sitt preg på foreningen?

– Klimaproblemene er den største utfordringen i vår tid, og psykologisk kunnskap kan spille en stor rolle for å få folk til å endre atferd i mer klimavennlig retning. Uavhengig av hvorvidt klimapsykologi blir satsingsområde eller ei, bør vi være en del av samtiden, og jeg vil være opptatt av muligheter for å stå fram som et eksempel i min daglige dont. Jeg vil også se på muligheter for å gjøre foreningen mer miljøvennlig. Jeg har registrert at den svenske psykologforeningen har vedtatt at de ikke lenger skal bruke fly til tjenestereiser. Jeg vil ikke være en diktator som sier at vi nå skal gjøre det samme hos oss; det er tross alt mange grunner til at folk flyr. Men vi kan for eksempel legge opp til løsninger som gjør det langt mindre nødvendig å fly. Som å ta i bruk teknologisk infrastruktur for å styrke lokaldemokratiet i foreningen. Det kan ikke være slik at det som foregår for medlemmer, skjer i lukkede medlemsmøter i Kirkegata i Oslo. Vi må bruke chatte- og video-tjenester til å engasjere medlemmene, de må oppleve at det er svært enkelt å involvere seg uten å måtte dra til Oslo. Lite involvering på grasrota er et demokratisk problem for foreningen. Tenker vi nytt om digital infrastruktur, vil det også være et godt klimatiltak som medfører færre reiser.

– Presidentskapet i Norsk psykologforening har vært sentralisert. Hvordan vil din Finnmarks-bakgrunn prege deg som president, og hvordan vil medlemmene merke dette?

– Jeg har kjent på kroppen hva utenforskap betyr. Som finnmarking vokser du opp med en opplevelse av å være «svak part», å ikke bli tatt helt på alvor når viktige beslutninger fattes i Oslo. Bare tenk på opprøret da det ble vedtatt at Finnmark og Troms skulle slås sammen. Det ble veldig følelsesladet for mange og knytter seg til en lang historie om å bli behandlet som mindreverdige. Dette er også noe jeg har med meg. Men det har også gjort meg svært bevisst på hva samhold og sterke bånd i en gruppe betyr. Det å kunne være raus og bry meg om andre, det tror jeg kommer til å prege meg hvis jeg blir president. Jeg er opptatt av at folk skal bli inkludert, og jeg vil ha en inkluderende psykologforening.

Hvorfor NÅ?

- Tommy Sotkajærvvi er kandidat til vervet som president i Norsk psykologforening i tillegg til Håkon Skard.
- Sotkajærvvi kommer fra Kirkenes i Finnmark og jobber til daglig som kommunepsykolog i Røyken kommune i Akershus.

- Akershus og Sotkajærvi har foreslått klimapsykologi som hovedsatsingsområde for foreningen de neste årene.